

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

DƯƠNG THỊ HUỆ

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
QUẢN LÝ XUẤT NHẬP KHẨU TẠI CỬA KHẨU
MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐỖ ANH TÀI

THÁI NGUYỄN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

L luận văn “ *Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý xuất nhập khẩu tại cửa khẩu Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh*” được thực hiện từ tháng 05/2012 đến tháng 05/2013. Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau . Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc , phần lớn thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương , số liệu đã được tổng hợp và xử lý trên các phần mềm thống kê SPSS 17, Excel.

Tôi xin cam đoan rằng , số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2013

Tác giả

Dương Thị Huệ

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Khoa Đào tạo Sau Đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn tới thầy giáo PGS.TS. Đỗ Anh Tài đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn cán bộ, lãnh đạo Tỉnh uỷ, UBND Tỉnh Quảng Ninh, các Sở, Ban ngành của tỉnh và lãnh đạo Thành uỷ, HĐND - UBND Thành phố Móng Cái, các phòng ban chức năng... các nhà quản lý và các doanh nghiệp của thành phố Móng Cái đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ khi điều tra thực địa giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp, đã luôn sát cánh, động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2013

Tác giả

Dương Thị Huệ

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể	3
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài nghiên cứu	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ XUẤT NHẬP KHẨU	5
1.1. Cơ sở lý luận về XNK và công tác quản lý XNK	5
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản	5
1.1.2. Đặc điểm cơ bản của hoạt động XNK	7
1.1.3. Các hình thức xuất nhập khẩu	7
1.1.4. Vai trò của hoạt động xuất nhập khẩu	9
1.1.5. Các yếu tố tác động đến hoạt động xuất nhập khẩu	11
1.1.6. Công cụ quản lý hoạt động xuất nhập khẩu giữa các quốc gia	14
1.2. Kinh nghiệm quản lý XNK của một số nước trên thế giới và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam	17
1.2.1. Quản lý hoạt động xuất nhập khẩu của các nước trên thế giới	17
1.2.2. Bài học kinh nghiệm về quản lý XNK đối với Việt Nam	25

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	28
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu.....	28
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	28
2.2.1. Phương pháp tiếp cận.....	28
2.2.2. Phương pháp thu thập.....	28
2.2.3. Phương pháp xử lý thống kê.....	30
2.2.4. Phương pháp phân tích đánh giá.....	30
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	31
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu đánh giá hiện trạng của địa phương.....	31
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hoạt động XNK từ 2008 - 2012.....	31
2.3.3. Nhóm chỉ tiêu về cơ chế chính sách.....	31
2.4. Mẫu và cách chọn mẫu nghiên cứu.....	31
2.5. Công cụ nghiên cứu.....	32
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ XUẤT NHẬP KHẨU TẠI CỬA KHẨU MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH	33
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế- xã hội của tỉnh Quảng Ninh.....	33
3.1.2. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của Thành phố Móng Cái.....	39
3.2. Thực trạng quản lý xuất nhập khẩu tại cửa khẩu Móng Cái.....	52
3.2.1. Giới thiệu về đơn vị thực hiện quản lý xuất nhập khẩu.....	52
3.2.2. Kim ngạch XNK tại cửa khẩu Móng Cái.....	55
3.2.3. Mặt hàng và cơ cấu mặt hàng xuất, nhập khẩu chủ yếu.....	56
3.2.4. Về DN tham gia hoạt động XNK trên địa bàn thành phố Móng Cái.....	57
3.2.5. Kết quả thu nộp ngân sách tại cửa khẩu Móng Cái - Quảng Ninh.....	58
3.2.6. Kết quả công tác chống buôn lậu và gian lận thương mại tại cửa khẩu Móng Cái, Tỉnh Quảng Ninh.....	59
3.2.7. Ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động quản lý XNK.....	60
3.2.8. Thực trạng đội ngũ làm công tác quản lý XNK.....	62
3.2.9. Mức độ phù hợp trong cơ cấu tổ chức và trang bị phương tiện làm việc ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý XNK.....	64

3.2.10. Đánh giá mức độ giải quyết công việc và sự hài lòng của khách hàng tham gia XNK hàng hóa.....	66
3.2.11. Đánh giá chung về thực trạng quản lý XNK tại cửa khẩu Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh	67
3.2.12. Kiến nghị.....	77
Chương 4. CÁC GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ XUẤT NHẬP KHẨU TẠI CỬA KHẨU MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH.....	80
4.1. Mục tiêu, định hướng quản lý XNK tại cửa khẩu Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh.....	80
4.1.1. Mục tiêu	80
4.1.2. Định hướng.....	80
4.2. Các giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý XNK tại cửa khẩu Móng Cái, Tỉnh Quảng Ninh	84
4.2.1. Nhóm giải pháp với cấp ủy đảng, chính quyền thành phố Móng Cái.....	84
4.2.2. Nhóm giải pháp với ngành Hải quan Móng Cái	88
4.2.3. Giải pháp đối với DN	93
KẾT LUẬN	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO	97
PHỤ LỤC.....	99

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ASEAN	Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (tiếng Anh: Association of Southeast Asian Nations, viết tắt là ASEAN)
CHNDTH	Cộng hòa nhân dân Trung Hoa
BVMT	Bảo vệ môi trường
CN	Công nghiệp
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
DL	Du lịch
DV	Dịch vụ
DN	Doanh nghiệp
DNVVN	Doanh nghiệp vừa và nhỏ
GO	Giá trị sản xuất công nghiệp
GDP	Tổng sản phẩm nội địa hay GDP (viết tắt của Gross Domestic Product)
KT	Kinh tế
KTXH	Kinh tế xã hội
ANQP	An ninh quốc phòng
NK	Nhập khẩu
XK	Xuất khẩu
XNK	Xuất nhập khẩu
TNTX	Tạm nhập tái xuất
TQĐT	Thông quan điện tử
TN	Tự nhiên
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
Tr.đ	Triệu đồng
UBND	Ủy ban nhân dân
SPSS	Statistical Package For Social Sciences
SS	So sánh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: GDP tỉnh Quảng Ninh 2007-2011 phân theo ngành (Giá so sánh năm 1994)...	37
Bảng 3.2: Cơ cấu xuất nhập khẩu trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh năm 2011.....	38
Bảng 3.3: Tổng hợp hệ thống cửa khẩu, điểm thông quan trên địa bàn thành phố Móng Cái.....	45
Bảng 3.4: GDP thành phố Móng Cái 2008-2012 phân theo ngành (Giá so sánh năm 1994)	49
Bảng 3.5: Kết quả xuất nhập khẩu qua cửa khẩu Móng Cái giai đoạn 2008 - 2012.....	56
Bảng 3.6: Tổng thu ngân sách, thu từ xuất nhập khẩu và thu nội địa trên địa bàn thành phố Móng Cái (giai đoạn 2008 - 2012).....	58
Bảng 3.7: Thu ngân sách nhà nước phân theo các cửa khẩu trên địa bàn Móng Cái giai đoạn 2008 - 2012.....	59
Bảng 3.8: Số vụ buôn lậu và gian lận thương mại tại các cửa khẩu trên địa bàn thành phố Móng Cái giai đoạn 2008 - 2012	59
Bảng 3.9: Đánh giá về thực trạng đội ngũ làm công tác quản lý XNK	62
Bảng 3.10: Cơ cấu tổ chức và phương tiện làm việc	64
Bảng 3.11: Mức độ giải quyết công việc và sự hài lòng của khách hàng.....	66

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1: Cơ cấu tổ chức bộ máy của Chi cục Hải quan Móng Cái	53
Hình 3.2: Số vụ buôn lậu và gian lận thương mại được lập biên bản và xử lý	60